

On Üçü Neden Sevmezler

– Halit Durucan · 24 Ağustos 2024

13'ü NEDEN SEVMEZLER

Hurafelerin tarihsel kökleri:

Tertemiz bir halde inen dinler, ne yazık ki inananları tarafından hurafeler dinine çevrilmiştir. Hiçbir din, hurafelere ve lüzumsuz eklemelere yer bırakmadan o dönemin şartlarına göre insanları kuşatmış; doğru yolu gösteren belirli ilkeleri göstermişti. Dindar olduğunu iddia edenler, aldıkları eğitime dayanarak bir takım yorumlar yaparak dinlerini ideolojik kalıplara hapsettiler. Böyle olunca dinler, aslından koparılarak hurafeler dinine dönüştürüldü.

Din adamları, din adamları sınıflarını oluşturdu; kiliseler devlet ile ilişkiler kurarak kilise kanunları çıkardılar ve uydurdukları kilise kanunlarına tüm inananları inanmaya mecbur bıraktılar. Kilise kanunlarına uymayanlar engizisyon mahkemelerinde aforoz edilip, ya hapse atıldılar ya da idam edildiler. Doğu kültüründeki batıl inanışların yanı sıra Avrupalılar da birçok ilginç inanca sahiptir. Avrupa'da yaşayan toplumların en büyük batıl inancını on üç rakamı oluşturuyor. Avrupa'da uğursuzluk olarak kabul edilen on üç rakamı, kötülüklerin habercisi ve kötü bir olaya işaret eden sembol olarak görülüyor. Avrupa'nın neredeyse tamamında sofraya on üç kişi oturmak, bir araca on üç kişi binmek, masada on üç sandalye bulunması uğursuzluk kabul ediliyor.

Avrupa toplumlarında bazı batıl inançlar şöyle sıralanıyor: İtalyanlarda ve İngilizlerde sabah saatlerinde örümcek görmek, tüm günün kötü geçeceğinin habercisidir. Bazı Avrupalı ülkelerde, refahı ve mutluluğu simgeleyen pirinç, yeni evlilerin üzerine atılır. Eşeğin, özellikle Güney İtalya'da mafyaya karşı bir koruyucu olduğuna inanılıyor. At nalı, dünyanın en tanınmış uğurudur. İngiliz ata sözüne göre fırtınaya,

şimşek çakmasına, yangına, nazara, büyüye karşı ilaç gibidir. At nalının uğur getirmesi için satın alınması, bir yerde bulunması gerektiğine inanılır. Ortaçağ Avrupa'sında tavşan ayağı taşımanın şans getirdiğine inanılırdı. Ancak daha sonraları sevimlilikleriyle bilinen bu hayvanlara kıyılmasının şanssızlık getirebileceği görüşü ortaya çıktı. Avrupalı birçok toplumda şampanya patlatılırken, mantar tıpanın isabet ettiği bekar kişinin kısa zamanda evleneceğine inanılır. Sabahları yanlış ayağa yanlış ayakkabıyı giymek, bütün gününün ters geçeceğine işarettir. Gece baykuş sesi duymak kötüye işarettir. Ses, sol taraftan geliyorsa, daha kötü bir şey olacağını habercisidir. Baykuşun çatıda dolaşarak ötmesi, o evden cenaze çıkacağı anlamına geliyor. Bu batıl anlayışın izdüşümünü Türkiye'de de görüyoruz. Dört yapraklı yonca zor bulunduğu için tüm toplumlarda uğurlu sayılır. Hristiyan aleminde kutsal bir yaprak olduğuna inanılır. Kurutulup, defter arasında saklamak ömür boyu şans getirir. İrlandalılara göre vatani kem gözlerden korur. Gökkuşağı'na bakmak, Avrupalılara göre insanın içini rahatlattığı gibi kötülüklerden de korur. Ancak gök kuşağını elle işaret etmek uğursuzluk getirir. Cadı ve şeytanı simgeleyen kara kedi, Ortaçağ'ın en uğursuz batıl inancı sayılırdı. Kara kedi, önünüzden geçerse tam yedi yıl bir uğursuzluk süreci başlar. İtalyanlar, tüm uğursuzlukların kara kediden geldiğine inanırlar. İngilizler, köpek balığı dişinin şans getirdiğine inanır. Diş, boyuna takılırsa en büyük şans çekiciliktir. Şapkayı yatağın üzerine koymak ölümü simgeler. Bunun nedeni; Ortaçağ'da ölen askerlerin miğferlerinin mezar üzerine konması ve doktorların şapkalarını hasta yatağının üzerine bırakmasından kaynaklanmaktadır. Avrupalılarda uğursuzluk getirdiğine inanılan bir sembol de on yedi rakamıdır. Akdeniz ülkelerinde ve özellikle İtalya'da on yedi numaralı hane veya kapı numarası bulunmaz. Uçaklarda, otobüslerde on yedi numaralı koltuk bulunmaz.

On yedi rakamının uğursuzluğu, Romalılar zamanından kalma bir batıl inanıştır: Roma rakamlarının yer değiştirmesiyle "VIVI" yani "Yaşadım o halde öldüm" anlamına gelir.

Hristiyanlara göre on üç sayısının ve hurafelerin tarihsel kökenleri:

Amerika'nın New York eyaletinde yer alan Buffalo Üniversitesi antropoloji doçenti Philips Stevens Jr. ile 2004 yılında yapılan bir röportajda, on üç sayısının uğursuz kabul edilme nedenlerinden bahsedilmiş. Tarikatların, batıl inançların ve kültürel kimliklerin kökenlerini inceleyen tanınmış bir antropolog olan Stevens, batı kültürünün 13'üncü Cuma gününden korktuğunu ve "13" sayısının büyük olasılıkla İsa'nın son akşam yemeği ve çarmıha gerilme hikayesinden yola çıkarak Ortaçağ'da başladığını söylüyor. Stevens, İsa'nın çarmıha gerildiği Cuma gününden önceki 'Son Akşam Yemeği'nde masada on üç kişi bulunduğunu ve on üçüncü kişinin bir sonraki gün çarmıha gerilecek olan İsa olduğunu söylüyor. Stevens: "On üç ve Cuma bir araya geldiğinde, bu tür sihirli inançlara sahip insanlar için çifte felaket oluyor" diyor. Stevens, aynı zamanda on üç sayısı ile ilgili tabuların Hristiyanlıkla başladığını ancak dini kökeninden bağımsız olarak bütün batı kültürüne yayıldığını belirtiyor. Bir başka görüş ise yine "Son Akşam Yemeği" ile ilgili. Bu görüş, on üçüncü misafirin İsa'ya ihanet eden Yahuda İşkariyot olduğu ve bu yüzden sayının uğursuz olduğuna dair.

Bazı Avrupa toplumlarında yüzüğün genç kızlara armağan edilmesi sakıncalıdır. Genç kızın evde kalması tehlikesini yaşatır. Evlilik ve nişanlılık dışında hiçbir şekilde hediye edilemez. Ortaçağ'da, gece vakti yarasanın çarptığı kişinin yedi zamanda vampirin tecavüzüne uğrayacağına inanılırdı. Bu inanış halen bazı Avrupa toplumlarında geçerli. Evde yedi adet biblo fil bulundurmamak refaha ve şansa kapıyı açar.

Anglosaksonların inancına göre gelinin arkasını dönerek attığı buketi kapamayan kız, en kısa zamanda koca bulur. On üç sayısının uğursuz sayılması nümeroloji ile ilişkilendirenler de var. New Ark'taki Delaware Üniversitesi Matematik ve Bilim Eğitimi Kaynak Merkezi'nde yardımcı politika bilimcisi olan Thomas Fernsler, on üç sayısının on ikiden sonraki konumu nedeniyle bu durumda olduğunu söylüyor. Fernsler'e göre, numerologlar, on ikiyi "tam" bir sayı olarak görüyorlar. Bir yılda on iki ay, on iki Zodyak burcu, on iki Olympus tanrısı, Herkül'ün on iki işçisi, on iki İsrail kabilesi ve on iki İsa elçisi vardır. Fernsler, 2013'te on üçün kötü şans ile ilişkisinin "tamlığın biraz ötesinde olmakla ilgili olduğunu; sayı huzursuz veya cılız hale geliyor" diyor. Hristiyanların on üç ve on yedi sayısını neden uğursuz bir sayı olarak gördüklerinin bazı sebepleri Müslümanlara göre şunlardır:

a-) Hz. Muhammed'in 571 yılında doğmuş olmasıdır. Bu sayının yan yana konulup toplanması on üç sayısını vermektedir. Asıl sebep; sayının uğursuzluğu değil, Hristiyanlığın yok olacağı endişesidir.

b-) İstanbul'un 1453 yılında Türkler tarafından fethedilmesi: İstanbul'un fetih tarihi de yan yana konulup toplandığında on üç sayısını vermektedir. Asıl mesele; sayının uğursuzluğu değil, İstanbul'un Türklerin eline geçmiş olmasıdır.

c-) Türkler, bireysel olarak 751 yılında Müslüman olmaya başladılar. Sayı yan yana konulup toplandığında on üç sayısını vermektedir. Sayının uğursuz görülmesinin sebebi; sayının kendisinde değil, Türklerin Müslüman olmalarıdır.

d-) Selahaddin Eyyubi, 1187 yılında Kudüs'ü fethetmiş, Kudüs şehri Hristiyanlardan Müslümanlara geçmişti. Kudüs'ün fetih tarihini de yan yana koyup, toplandığında 17 sayısını vermektedir. Burada da lanetli olan sayı değil, Kudüs'ün elden çıkmasıdır.

İslam dini, uğursuzluk anlayışına da, batıl inançlara da kapalı bir dindir. İslam'ı doğru anlamının tek yolu Kuran'dır. Müslümanların tek yapması gereken, din sanarak uyguladıkları ritüellerin Kuran'da olup olmadığını araştırmasıdır. Hurafelerin ve uğursuzlukların tarihi kökleri etraflıca araştırıldığında hurafelerin ve uğursuzluk gibi batıl inançların hangi dinlerden ithal edildiğini kolaylıkla anlayabilir. Müslümanlar, kendilerini bu tür hurafelerden arındırıp, Kuran'ın özüne uygun yaşadıklarında İslam dinini anlamının huzurunu yaşayacaklardır. Melekler, şeytanlar ve cinler Yahudi ve Hristiyan dininde sembollerle tasvir edilmiştir. Kanatlı melekler, elinde orak olan Azrail, çirkin suratlı şeytan ve cin tasvirlerini sıklıkla görüyoruz. Batı dünyasına özgü bu tasvirler süreç içerisinde filmlere de konu olmuştur. Cin ve şeytan temalı filmlerde, insanların nörolojik rahatsızlığı, insan ruhunun ve dolayısıyla bedeninin şeytan ve cinler tarafından kuşatıldığı izlenimi verilmek istenmektedir. Hristiyan dünyasında şeytan çıkartma ayinine "exorcism", şeytanı çıkartana da "exorcist" derler; bu işin İslâmî terminolojideki ismi "rukye'dir ve çıkanın şeytan değil, "cin" olduğuna inanılır. Bazı ayetlere ve ha-dislere dayandırılan "rukye" konusunda geçmiş asırlarda çok sayıda eser kaleme alınmıştır.

İslam dünyasında ve ülkemizde cin çıkardığına inanılan ve adına "cinci" hoca denilen hocalar genellikle "cin" suresi okuyarak nörolojik rahatsızlığı olan hastadan "cin" çıkarmaya çalışmaktadır ve karşılığında ücret almaktadır. Bu durum, dinin ticarileşmesi durumudur! Bu tür varlıkları anlamlandırmak ve gerçekten var olup olmadığını araştırmak ontoloji biliminin konusudur. Ontoloji Bilimi: varlık felsefesi ya da varlık bilim, temel sorunu varlık olan felsefi disiplin. Varlık ya da varoluş ile bunların temel kategorilerinin araştırılmasıdır. "Varlık" ve "var olan" ayrımını; "varlık vardır" ve "varlık yoktur" fikirlerini

tartıştır. Ontoloji bilimi, bu tür görülemeyen varlıkları anlamak veya anlamlandırmak için kutsal metinlere yönelmez. Konuyu akli ve felsefi yönden ele alır ve tartışmaya açar. Hristiyanlar ve Yahudiler, melekleri, cinleri ve şeytanları resimlerle sembolize etmiş, ne tuhaftır ki Müslümanlar da bu melek, cin ve şeytan tasvirlerine inanmış; bu sebeple bazı Müslümanların evlerinde kanatları olan ve kanatları arasında İbrahim Peygamber'e koç getiren bir melek tasvirini duvarlarına asmayı ihmal etmemiş. Ressamlar da cinleri, şeytanları ve melekleri sembolize ederek çeşitli resim sanatları geliştirmiştir. Kuran, bu tür görünmeyen varlıklardan bahsederken, niteliği ve niceliği hakkında açık bilgi vermemiştir; sadece "görevli melekler" olduğunu bildirmiştir. Şahsen ben; melek, cin ve şeytan gibi soyut kavramların müteşabih ayetler olduğunu düşünüyorum.

Bazı ilahiyatçılarımız, melek kavramını etimolojik yönden ele alarak doğal olayların melek olduğunu; yani Allah'ın vahyetme, kâinatı yaratıp yönetme, can alıp-verme kudretlerinin adı olduğu sonucuna varmıştır. Şahsen ben; bahsi geçen meleklerin, Allah'ın doğal güçleri olduğunu düşünüyorum. Bazı ilahiyatçılarımız, doğal olayların melek olarak düşünülmesini reddediyor ve bu düşüncenin "pagan" inancı olduğunu ileri sürüyorlar. Dolayısıyla ateist ve deist olmakla itham ediyorlar. Bu durumda Kuran'a gönül vermiş, Kuran araştırmacı ilahiyatçılarımız da dinsiz-kâfir oluveriyor. Çok tuhaf! Din adamlarımız, daha pek çok konuda fikir ayrılığına düşmektedir. Bu durumda; "her şeyin hakikatini Yüce Allah bilir" diyorum.

Kaynak: hürriyet.com.tr